

Respons

Irak: Familier og klaner i Basra

Problemstilling/spørsmål:

- Hvilke store og mektige familier og klaner finnes i Basra?

Irakisk klanstruktur

Irak har en utpreget klan- og stammestruktur, og de fleste irakere identifiserer seg med en stamme. Det antas at omlag $\frac{3}{4}$ av Iraks befolkning er medlem av én av landets 150 stammer (Global Security 2005). Selv de som ikke har en stammetilknytning søker gjerne råd og bistand fra en lokal *shaykh* dersom han trenger assistanse i forhold til myndighetene eller andre (Global Security 2005).

Klan- og stammestrukturen består av følgende elementer:

- *Bayt*, “hus”, er laveste nivå i strukturen.
- *Fakhdh*, “klan”, består av en gruppe *buyut* (flertall av *bayt*).
- *Ashira*, “stamme”, består av en gruppe klaner med felles forfedre.
- *Qabila*, “stammekonføderasjon”, består av stammer som har alliert seg med hverandre.
- Klanråd, valgte klanledere innen et distrikt eller en by.
- Stammeorganisasjoner.

Blant de store stammekonføderasjonene i Irak er Muntafiq, Zubayd, Dulaym, Ubayd, Khaz‘al, Bani Lam, Al Bu Muhammed, Rabi‘a og Ka‘b. Nyere stammekonføderasjoner fra det 19. århundre er Shammar, Anaza, Bani Tamim, og Zafir (Otterman 2003). Noen stammer er knyttet sammen på bakgrunn av områdene de bor i som, al-Tikrit, al-Duriyin, al-Suwamra, al-Fallujiyin, Rawa, A‘ana, al-Qaim og Haditha.

Store og mektige klaner i Basra

Nedenfor følger en liste over kjente familier, klaner og stammer i Basra. En oversikt over hvor i Irak de største stammene holder til finnes i et kart publisert utgitt av Humanitarian Information Centre for Iraq (HIC) (u.å.).

Muntafiq¹

Muntafiq er en av de store stammekonføderasjonene i Sør-Irak. Den er delt inn i tre hovedgrener: Bani Malik, al-Ajwad, og Bani Sa'id. Stammens tradisjonelle ledere har vært fra Sa'dunklanen, som angivelig stammer fra *sharifer* i Mekka, mens al-Ajwadgrenen skal ha hatt sitt opphav i den eldgamle arabiske stammen Tayy, som holdt til i Ha'il-provinsen i Saudi Arabia.

Stammene skal ha kommet til den irakiske ørkenen på slutten av Abbasidæraen, og var en gang en av de mektigste beduinstammene i Irak. Under det osmanske riket, kontrollerte stammen hele Basraregionen.

Stammene gikk så over til å bli stedfaste, og begynte med jordbruk i det sørlige og vestlige Irak. På slutten av det 18. århundre konverterte Muntafiq-konføderasjonen til shiaislam. Byen Nasiriya fikk navnet etter en av stammelederne, og den omkringliggende provinsen fikk navnet Muntafiq provins og beholdt det frem til 1976.

Selv om stammekonføderasjonens ledende klan, Sa'dun, er sunnier, følger de fleste av stammene shiaislam. Sa'dunklanens ledelse har med årenes løp blitt svekket som følge av flere tiår med stedbundenhet. Dagens statsminister i Irak, Nouri al-Maliki, tilhører Maliki-klanen i Muntafiq-stammen.

Andre klaner i Basra²

Etterkommere av profeten Muhammad

- al-Shubbar
- al-Hakim
- al-Bashari
- al-Khursan
- Fakhr al-Din
- al-Mudhafir
- al-Hakak
- Barakat
- al-Naqib

---

¹ Informasjonen om Muntafiq er hentet fra Wikipedia (u.å.a).

² Informasjonen om andre klaner er hentet fra Wikipedia (u.å.b).

Fra Bani Khalid (Khawalid)

- Muhammad al-Isa
- al-Abd ul-Wahid

Najdi familiene

- al-Shawi
- al-Zuhayr

Andre familier

- al-Badar
- al-Shamkhani
- al-Sa'dun
- al-Khudayri
- al-Mandil
- al-Nama
- al-Rashid
- Barak
- Basha Ayan
- Basha Shi
- Shaykh Khaz'al
- Khan (Muhammad Khan-familien)
- al-Maliki
- al-Musawi

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Referanser

- Global Security (2005, 22. juni). *Tribal structures*. Alexandria, VA: Global Security. Tilgjengelig fra <http://www.globalsecurity.org/military/world/iraq/tribes.htm> [lastet ned 24. november 2009]
- HIC, dvs. Humanitarian Information Centre for Iraq (u.å.) *Tribes in Iraq*. Amman: Humanitarian Information Centre for Iraq. Tilgjengelig via Global Security.org <http://www.globalsecurity.org/military/world/iraq/images/tribes.jpg> [lastet ned 24. november 2009]

Respons Irak: Familier og klaner i Basra

- Otterman, Sharon (2003, 14. november). *The role of tribes*. New York: Council of Foreign Relations. Tilgjengelig fra <http://www.cfr.org/publication/7681/iraq.html> [lastet ned 24. november 2009]
- Wikipedia (u.å.a). *Al-Muntafiq*. Tilgjengelig fra <http://en.wikipedia.org/wiki/Al-Muntafiq> [lastet ned 24. november 2009]
- Wikipedia (u.å.b) *Arab tribes in Iraq*. Tilgjengelig fra http://en.wikipedia.org/wiki/Arab_tribes_in_Iraq [lastet ned 24. november 2009]

© Landinfo 2009

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.